

МІЛЬВЕСТЕР САЛАМОН: ПІСНІ

Кед би ше ми стретнули знова,
Чи би ше злекла ти, чи не?
И яке цихе би ти слово
Теди прегварела гу мне?
Жадного и не познала би.
Тарас Шевченко

Жадного красного вечару,
Кед самотни у души, през слова
Гледал би я себе пару,
Кед би ше ми стретнули знова

И ожили прешлосц нам стару,
Згадали писні, гитару,
Струшени илузії, сні,
Чи злекла би ше ти, чи не?

Часочок стали би ми може,
Спомини квітли би як ружи,
Хоч дзень шиви як олово...
И яке цихе би ти слово

Мне цо жием у церпеню,
/Хоч швет ше шмеє шумне/
И у цудзим окруженю,
Теди прегварела гу мне?

Слова потіхи, вибавеня
З обняца цми и смутку габох,
Преклятства полного презреня?...
Жадного и не познала би.
12 Априля 1935

ЧИ МИ НЕ МОГЛИ буц щешлїви?
Зла доля була на нас цлїва,
Прервала нїтки цеплей звязи,
Зніщела драгоцинни алмази.

И тоню гвизди у просторох
Шнїю лдлїци в тихих горох
А моя писня в смутних мольох
Блука заш по широких польох.
2 Юния, 1935

Я ШИРО ЛЮБЕЛ леси, луки
Випросчал слунку-другу руки,
Одпочал нераз, нераз у природи
И слухал жадно шум могучей води.

А тераз? Пошла ти далеко
И з тобу любов за небо белаве-
Як пошли ластовки зпод стрехох,
А слунко дараз вшпатра кирваве.
2 Юния, 1935

ГЛЕДАШ, ДРУЖЕ, ти причину,
Чом мой погляд млади, ярні
Постад так пред часом чарни.
Ти споймнаш ю, дївчину

Цо ци повесц? Радосц шира
З мого щерца уж виляна.
Мрийох куля кед мидляна
Розпиршне ше, - нет уж мира.
1935

ОДАШ ШЕ МОЖЕ, добре будзеш жиц...
Радосц чи горкосц з чаши живота пиц.
А нешка ютре може ше стретнеме
И може анї очи не дзвигнеме

Єдно на друге. Вец пойдземе мирно...
А кед би у мене з прешлосци спомини
Почали писню о любви вирней,
Одогнац бим их сцел хоч би при вину.
Загреб 14 Януара 1936

ЯК ЛАТКИ ШНІГУ на облаку
Помаранули у души слова
И нет уж писні славослова,
Не в мене малого втїхи знаку.

Поважни уж вициснул живот
На душу чорну почац сьог
А слунко скрите, цепла кивот,
Чоло у жимним, жимним зною.
14 Януара 1936

Я ВОЛІМ ДУМАЦ о музики,
Руциц ше в тонох моцни рики
И лециц понад били хмари, -
Не слушац жиц клятеи стари.

Я волім тонуц в царстве мрийох
И буц у швецє фантазийох,
Бо церпиц не знам-нач да крием-
О добру, щесцу вше лем шнїєм.
1936 Косовска Митровица, Август
ТАК ВЕЛЬО В ШВЕЦЕ цеплих щерцох
И пельо очох добрих так ше шмею
А рука блага радосц, радосц шеє
И сум одганя, сум малих терцох.

И док и слунко у поцмлункох
Межох не позна, гори з любви, -
За тобу дуга мне заш трови, трови...
Додрого жадам я попатрунку.
3 Август, 1936

НА БРЕГУ КВИТЛИ фиялки синї,
Лепетки их нащивїовали,
Бочкали лїцо и уста мали
И одлецели
На брегу фиялки плакали
Бо були в туги, у любви,
Бо радосц им лепетки вжали,
Фиялки спрели.

ПРИХОДИ КОНЕЦ едней школи,
Зверши ше дійсносц, почне сон
И заш почувеш дома дзвон,
В валале своїм знеш болі.

И спаднеш в щесцу на жем долу
И подзенуеш Богу ти,
Же прешли хвилі чужки зли
И знаш уж правду жица голу.
Косовска Митровица, Август 1936

ХТО КОЛО МНЕ ТУ ВНОЦИ БУЛ,
Чийо я кроки добре чул?
Чи ангел бул то доброты
И мне нащивел в самоти?

Чи вистку принес одтамаль,
Же станем як розслабени?
Чи волац горе вон то мал
Думку и шерцо страпени?

А може то недобри дух
Опатриц сцел чи я му друг,
Чи ношиц не знам я терхи
И думку дзвигач на верхи?

И Вона була и сцела
Як камень болю зос цела,
Обновиц давну любов знова
И шептац цихо добри слова?

ЖАДАЦ ЦИ МОЖЕ вельо добра,
Вельо радосних попатрунок,
Сполненя шницких обецункох,
Шницко ци жадац, поведз, добра?

Прим просьбу ише ти одомне
Же прешлосц нашу ти запомнеш,
Хоч як ци чужко то, обецай!
Най од це спомини одлеца.
Септембер 1936

ЗАШ ВЕЛЬО СПАДЛО метеорох
/Видно паради у просторох/,
Ім шницкредно же страдаю
Людзе на жеми, же гмераю.

У души радосц вопрос глуши:
Чи ше баш справди церпиц муши?
В тим морю слунка, в парку квеца,
Чом шницким драга до умреца?

ТИ МОЙО СЛУНКО була дараз
Та цма го тераз прикрила,
Несподзивано пришла нараз,
Трепадло цо душа шніла.

2

Та еднак придзеш во шне голем
И станеш по конец глази,
Охабиш поцілу на чолє:
То будзе щесца час прави. 1936

И НЕ СЦЕМ ЧАСТО да ю слухам,
А вона брени в души далєй
Лєм вше о єдним: Тайну духа
Да мож розумиц, Божи палец.

Лєгам и ставам зос ню єдну,
Робим и церпим шницку долю.
Та вше безсильни ум спрєведне
Бо не сцє слухац Божу волю.

ВладимировиВивчарєвскому.

Будуєш єднєм лиру вноци
Длугей, самотней, цихей...
Нєстава друг, приятель добри...
Єден за другим, як дзєнь за днєм.
Остава спомин...И чи уж шницко
Цо шерцо мойо жада, чека?
Же и мне спомне дахто,
Як я споминам другох своїх?
22.2.1946

ОХАБИЦ ШНИЦКО и исц за Тобу...
И чада, жену, о, Исус!
Гвариш же недостойни Тебе будзе
Цо люби гецей Іх як Тебе.
Тебе я любим зос словами,
Зос думку вєнеслу але суку,
Бо житот тіла повязани
Зос жему, зос єй атомами.
А исц за Тобу, Тебе любиц
Сам сом не годзєн, бо сом Тома
Нєверни, и сцєм чуда, чуда,
Да ше потрєшу тіло, нерви...
Тєди аж спознам дійсносц Твою.
Та чи нам мало Божєй мови,
Цо през крєв, през руїни, през шмерц
Як громи ясно поволує
Да лєм за Тобу на Голгофту
У духу й дійсно ми крачаєм?
Мало нам, мало, бо ми далєй
Утартов дражков оставаєм
Літни гу Тебе...Житот сцємє
Полни, весєли и заквигени
Зос квецом не як Твой зос цернєм.
Нє розумимє мозу духа,
Нє розумимє щєсцє вичнє,
Бо щєсцє нашє, щєсцє крєви,
Цо през блїск краси швєта того
Таємно шпива писню о раю.
О, Господи, дай криж полюбиц,
Дай порозумиц цо не годзєн
Наш розум слаби, слаби, слаби.

Тавно ми ще не знали що наше життя
безглядне та жорсточе, боротьба за хліб,
до нищить кожну крію, часи забуття
І перед часом воно хилить нас у гріб.

Тож руку дай ізнова, ми підемо в даль
Кріз життя заверюху, покинувши жаль.

Дивись як линуть хмари у далеку синь
І сонце зайде скоро у тихий небосклон
І місяць знов засяє, збудить наче тінь
Про юність і минуле наш невтомний сон.

Тож руку дай ізнова, ми підемо в даль
Кріз життя заверюху, покинувши жаль.

ЗНАМ ЖЕ НОВИ бразди орани на полю
І я дараз своєю доложити ще старал.
І знає — це нове шає за щеплівшу долю
Рудане до ніхщедро з нового олтара.

Та я не можем забуц свою давну драгу
И идзем далей з дня в дзень по ней тераз
А чечам одвит на шицки питаня з спрагу
На щесном сталим, полным цо го шмерц не сцера
29.1.1968

РІДНЕ СЕЛО носимо кожний в душі, збо-
лілий. До нього вертаємось з надію на
поверот молодости. Хочна дармо мрія
черезить ілюзію, ми вдоволені ждемо
чогось. Чи вийдуть може на зустріч
приятелі старі й сусіди? В нашій ду-
ші непереріджені ряди всіх наших зна-
комик. Ідеш цо стрінеш їх на кожному
подвірі або вулиці. Однак їх імена
в сатях знайдеш тільки на цвинтарі
на кінці села. Якщо памятники скажуть
тось, більшість деревяних хрестів
і оброслих травом прооів закриють
райну імен. І дармо сам, без провідника
будеш будеш блукати цвинтарем. Тяжко
вертатися до своєї молодости коли
самі може стоїмо коло викопаного
гробу.

Назад крутиться фільм і як бли-
зко стає все в пам'яті. Звідки по-
чало? Описувати красвид? Весна в квітах,
літо зриване з рідкими дощами. Бога-
та осінь, повна смутку а надходяча
зима киде до сну природу. Виджу лю-
ди у своїому селі. Знаю їх добрі сто-
рони й ушиби. Хочу бачити тільки добрі
А так жити мож добре. Ідеш селом і до-
сить розмова буде від витання. Прави-
ло в мойому селі жде: Перший витає
тось цо приходять, а відповідає той
по стоїть... Та якщо б ти нині явив-
ся, вдома, мало пізнали б тебе. А до

того ное покоління виросо, а твое
меншає. Вибачте, кожний утікаємо
часом назад бо це легше. А вперед?
Треба відваги...

13.1.1970

Гавриїлові Костельникові.

Як живі предомну става водне,
Полни моци и задумох вельних...

І патрист и зрадинь першей хвилі.

А кед могуче слово почне сипац,

Осуд барз чежно процив нього зложиц

Бо тельо вельо народ наш прецерпел

Зос шицких странах през столітя длуги

А медзисобна мержня носела шмерц

Кед брат на брата з ножом ше ставало

Пре тисячни причини нераз марни.

Та кед пре миру пришло до розправи,

Не шмело дойц до преліваня кривд

Та так то воно кед грех запанує

И очи святих шлепню в чеккей мержні

Иде в пол дзивих часох войны,

1970

шмерци.

ДЕСЯТИЛІТТЯ, а так час скоро летить

І не модерним проповідати про смерть

А воно одна праца цо в її обійми

Идемо.

Та прославляти життя кажуть нам у-
сюди.

І ми рвемося згідно й згідливо

Немов би годен зупинити хвилю.

Себе женемо й женуть нас другі,

Інакше будуть лінивими звати...

Щоб тільки в тій погоні разом бути.

А якщо спадеш ти на полю праці,

Ще пару днів і споминати будуть

Потім забудуть мов би нас не було.

20.9.1970

БОЇМ ШЕ ДЗВИГНУЦ очи в ноци: горе

Ясне небо полне з диямантами,

Кед мешац сам як Цар иде по про-

сторох

Я любим його полно цо огрида

Цело вистате, з робту страпене.

Я любим шветла места, електрики

И фарби їх рижни, красни, мюни.

Я не сцем блукац по роздражах мле-
чих

И гледац правду, зміст животоє того

А еднак робим то з минуто каждую.

Я сценам од ней, Вселенни безмежней

И гледам щесца на тей жеми нашей.

Я любим слово добрих приятельох

И зос своїма прегварци даяеди.

Та воно вше ше живот так уклада,

Же лем у духу з німа бешедуем.

Шлідаім за рухом малей гушеніци
 Цо звонка пришла на мой папер вноци.
 Це мож ю знїщиц бо я у настрою,
 Бо мешац моцно цага мне ту себе.
 18.4.1971

ДАКЕДИ ЧАСТО таки днї надходзе.
 Же не знаш чи ши до шне а чи до дне.
 Бо лета думка по крайох дзацинства
 И жие з тима зос прешлосци давней.
 Як час прелецел и позберал телїх
 Зос жеми нашей до других крайнох.
 У гробох чекац а души блукаю...
 Фивот ма смуток зос собу звязани,
 Хоч як би радосц длуго оставала.
 Я и не видзим дараз блїзких своїх,
 А жием з тима цо лем мена маю.
 Як ше одлучиц од нїх, цо их нет уж?
 Та так приемно з нїма бешедовац,
 И з ворогами не заржатоц вельна.
 Ми пречисчени в душох так вистатих,
 Лем цихосц така медз нами шиццима.
 И жиц в прешлосци так легко приходзи,
 А чекац ютре полне зос бригами
 Надїя злудна вше нам добре предзе,
 А оно идзе з каждам дньом вше наспак.
 1971.

НЕТ ВІСТКИ длуго од моеї родзини,
 Прейт писма од ней з шиццима гуторим.
 И з тима цо ме нїгда и не знали,
 Цо за нїх я лем непознати человек.
 И завше любел малого человека
 Цо вельким е у своїх идеалох,
 Цо жие вецей з чимшик понад жему
 И сце отвориц шерцо гу другому.
 То утрец слизу чежко дараз става,
 Кед поранети сам ши без причини,
 Кед не знаш прецо маржня рошне, квітне
 И сце це знїщиц, прервац жица нїтку.
 Та розказ в души чувствуем же мушим
 По драги добрей крачац безпрестанно
 И вец одпитац ше од швета того.
 А тим цо буду далей по мне живот
 Нови будовац, шириц, предлужовац
 Я жадам же би лепши були од нас
 И щешлївейши шицки ведно завше.
 1971

Я ДРУГИ СТАВАМ кед мешачок швици
 И стрибло сипе блїщаце на гори
 И молгу билу в долїнох глїбоких
 Пресцера нїжно з руку невидиму.
 Катнуце за Тобу ожикве вичне
 И глуми себе теди я випатрам,
 Кед шем подумац на младосц забуту.
 Та хто ми зошме бранїц илузії,
 Надїю шесца цо сцека спред очох
 А ти го лапаш на час же би стало...
 Гашне уж огень живота вше швидше,
 А шерцо става вше вецей вистате.

Як шричка менша става з каждую хвилю,
 Так воля моя згина ше до долу.
 Я любил слухац о поетох старших
 Цо вше нового дацо повесц маю
 И так звекшую габи краси швета
 И вше читаю кнїжку жица того.
 И я ю читам и сцем порозумиц
 Тайну живота и виру вичносци.
 Та вдерим завше зос главу до мура
 Загадках оштрих, болячих як рана.
 Я дзечне церпим шицко цо ше става,
 Бо так прекрасни тоти ноци били.
 15.10.1971

НЕДОБРЕ, ГВАРЯ, жиц лем у прешлосци
 И сцекац, сцекац од дїйсносци чежкої
 Еднак я жием у памятков швецех
 И з каждам едним приятельом теди
 Я обновюем младосц прелецену.
 То уж так старосц на дзвери приходзи
 А за ню шмерц пред котру це я трешем
 Як осикови прут при рики мирней.
 То так лем вечар кед цихота ноци
 И ясне небо душу отвераю
 И вона блука, блука у просторох
 И сце хочмало одкриц тоту тайну
 Цо нас провадзи як власна цинь цела.
 Прето пребачце на вистатосц руки
 И празносц шерца часами отварту.
 Я ше однїмам як риба з цигоня
 Або як муха з густого пауциня
 Од смутку вику, витру теметога.
 Я шпилям знова як кедиш по лесох
 И слухам писню птахох, цверчкох, пчелкох
 З надїю празну же рой може найдзем
 И почнем хасен за живот будовац
 З їх непрестанней дзень и ноц работи.
 Я заш з жвирятми длуго бешедуем.
 И кед мешачок шепта о прешлосци
 Кед ведно в двоїо нераз ше ходзело
 И облапени шпигали о шицким.
 Щешлїви пи кед жиеш в терашньосци
 И з ню ше бориш и робиш на хасен
 Себе и другим зос ласкавим словом.
 Та мало таких, бо ше завше найдзе
 И тота чарна страна души нашей.
 Та зато кед ме злоба уквилюе,
 Сцекам далеко и глїбоко з борби
 И гледам мира у церпеню цихим,
 В хмарох далеких и далеким горизонту
 15.10.1970

ТАК ИДУ РОКИ и ми у нїх ведно
 Тонеме глїбше зо вше меншу мѳцу,
 А млади нашо пребераю шицко
 До рукох своїх долю свою и других.
 Нам невидоми розвой швета того,
 Ми анї ютра не можеме згаднуц
 И прето кельо труду укладаме,

Же би зме даяк идеал створели
 Ишли до нього ми и покоруєня.
 Вира швет трима и надотхнює
 В напрамох рижних шлебно вибраних.
 Дахто лем жем оце ушриц кашлібу,
 А други жадни позалежской правди.
 Идеї живи й умераю з часом,
 Лем жажда знаня шницкого не змера.
 И зос ню умери, хоч не сцем одходзіц.
 Хоч як боль шэрцо оциса смутно,
 Завше в розстанку, вше дацо охабяц,
 Вше дзешка иду драги родноєни
 И живот жене нас без мислсердя
 До гробу, гробу чарного, цемного.
 О, чужто слухац поволасту шмерци
 І мац штелосци, кед любиме живот.
 6.71.

И ОДНА ІСТА жонка за полегшу
 І шэрцо людск з краю родзеного
 І шэрцо а друго рознати
 До швецк шэрцо жонка предадаю.
 Іто в рэду іні жонка зайдожкіна плечу
 Не шэрцо в шэрцу шэрцо до нічога
 Іто жемудок швідко швецк з драги
 І вон предадаю даяк свого народу.
 І з чудом ливаніа стон "два снопи",
 Шерестур, Бонур прен даяк и пол вики
 Не додзвучи, а з ніх валі други
 Тосчана жонка палама розкошні,
 Даяк шэрцо предни будую терашніосц
 И одарываю звязи з краєм роднім.
 Звязи цо нігда не були прервани.
 Іж даяк шэрцо, а даяк жонка меней
 Горала в душа любі до свогого.
 И так абрава творчоєц поколенях
 З ноготого краю ісєми докладама
 Даяк ноготого з шэрцом, зос цеплоту.
 Нет у нас великих вождєх-генерілох
 І слава Богу брат брата не колє
 Іж вше жонка по шэрцо цярпенях.
 Ми шє цярпиме, жонка и любиме,
 Ми шницки жем жадаря великого,
 З чєсцу патриме назад до прєшлєсци
 Іж нас не уча, хто жонка, цо зме перше
 Іж видза шницко цо ми жє зробелу
 И жонка чєжкєв драгов живот ишол
 З шницких наших людєк у цудзінї.
 Іж вецєй жем жонка полюбиц широ.
 Іж жонка шє жонка коліску памєта,
 Вец туга будзє крицє творчєй сєли
 За нас и других цо по нас прибуду.
 И так носілам привит я з далека
 Тим цо остали, а ми цо у швецк
 Лем добре мамє о нашєй мацєри
 Шериц и робиц на чєсц чловецєтє.
 24.5.1971

КАРДИНАЛОВІ ЙОСИФОВІ СЛІПОМУ
 Іноді слово на кінці пера стане

І ніяк його на папір не положить,
 Бо щось жахливе життя потревожить
 І думка занєсла як цвіт уломний вяне.
 Вянула тоді як ми жадні були
 Вістки про Вашу долю невідому,
 Як так далеко від рідного дому
 Гонили в'язнів безтеплої притули
 Цєж неможливе витрмать здалось,
 Ми зрікалися найменшої надії
 Що цє колись зобачимо здійснені
 Ваші мрії
 Щоб з своїм стадом бути знова мало.
 Ми бачили в душі Вас занатованого
 Ввіжалася смерть жорстока як і без-
 ліч других-
 А всеж милилися на радість самих
 себе...
 І ось цє дійсність цо усміх на обличчї

Скриває довгі наторжника болі.
 Коли непевний крок похитне тіло
 Цо видається вітер невеликий його по-
 валить,-
 То знова за хвилю він набере сили
 І видається цо як дуб непохильний
 Буде цє довго бурі стояти на про.
 То знова розум наш шукає в вірі
 Оцю потугу цо ніжністю сєє
 З очєй глибоких цо стільки виділи
 Крици, плачу, тривоги, розпуки
 І смерти снідругів.
 Як з болєм слали до Творця бажання,
 Щоб Вас провадив, приїзє зі заслання,
 З радістьє йому подяку складаєм,
 Цо Ви шє з нами ділите істнування...
 Тяжко приходить прачатися з нами.
 Шє тяжє було колись у неволі
 Коли з собою було прачатися.
 Яка безодня була в душі Вашій...
 Господь один знає серце цо несло
 Болі свої й усіх мільонів
 В часах кривавих не закінчених по
 нині.

Лос Анджелєс, Кал. 2 жовтєня 1968

Борисові Хам і Ярославові Сисин.
 Кругом товпа цо хоче розпинати
 Як би посміла то голову стинала б...
 Оттак я бачу братовбивчі руки,
 Цо кризь минуле
 Лихо все коїли.
 Перед ворогом усі ми втікали,
 І ось на волі ворога треба створити
 Щоб хтось героєм міг буть величаний,
 Цо він рятувєрідную країну
 І рідну мову і рідну святиню
 На слугу церкви
 Як на жертвенного козла
 Усі провини зложити вказано,

